

Aika: Perjantai 15.02.2019, klo 09.30 - 11.36

Paikka: Oikeusministeriö, kokoushuone Julkisuus (1. krs.), Eteläesplanadi 10/12, Helsinki.

Paikalla

Paneelin jäsenet:

Professori Janne Kotiaho, JY, Puheenjohtaja

Johtaja Petri Ahlroth, SYKE

Tiedeasiantuntija Outi Ala-Honkola

Biträdande professor Christoffer Boström, Åbo Akademi (saapui klo 10.05)

Yliaktuaari Sini Niinistö, Tilastokeskus (Yliaktuaari Sami Hautakangaksen varaedustajana)

Kaivosylitarkastaja Riikka Aaltonen, TEM (Neuvotteleva virkamies Mika Honkasen varaedustajana)

Tutkimusjohtaja Paula Horne, PTT

Tutkimusjohtaja Minttu Jaakkola, Maj ja Tor Nesslingin Säätiö

Vanhempi tutkija Liisa Kulmala, IL

Asiantuntija Hanna Mattila, SITRA

Tutkimusjohtaja Atte Moilanen, HY

Ympäristö- ja ilmastoneuvonantaja Outi Myatt-Hirvonen, UM

Erikoistutkija Tiina M. Nieminen, Luke

Neuvotteleva virkamies Johanna Niemivuo-Lahti, MMM

Professori Elina Oksanen, ISY

Tohtori Anna Oldén, JY

Kansanedustaja Saara-Sofia Sirén, Eduskunnan ympäristövaliokunta (poistui klo 11.00)

Tutkimusjohtaja Tanja Suni, YM (poistui klo 11.30)

Ympäristöjohtaja Tarja Söderman, Suomen Kuntaliitto ry (osallistui puhelinyhteydessä)

Ympäristöneuvos Marina von Weissenberg, YM (varaedustaja) (poistui klo 10.25)

Pysyvä asiantuntija:

Erytisasiantuntija Olli Ojala, ympäristöministeriö

Sihtööri:

Erikoistutkija Juha Pöyry, SYKE

Poissa

Paneelin jäsenet:

Saamelaiskäräjien jäsen Jan Saijets, Saamelaiskäräjät

Johtaja Leif Schulman, LTKM

Professori Ilari E. Sääksjärvi, TY

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

- Puheenjohtaja Janne Kotiaho avasi kokouksen klo 9.30.
- Kokouksen asialista hyväksyttiin. Kohdassa 8. Muut asiat käsitellään seuraavat asiat: 1) Päätäjien luontotenti 19.3., 2) Yhteiset seminaarit Ilmastopaneelin ja Kestävän kehityksen toimikunnan kanssa, 3) Puheenjohtaja Kotiahon osallistuminen YLEn suoraan uutislähetykseen ja Luontopaneelin jäsenille lähetettävä kysely, ja 4) IPBESin haitallisten vieraslajien arvioinnin Fellowsien (nuori tutkija) haku.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- Hyväksyttiin edellisen 18.12.2018 pidetyn kokouksen muistio (Liite 1).

3. Luontopaneelin toisen kauden jäsenten esittäytyminen

- Kokouskutsun liitteenä oli toimitettu Luontopaneelin toisen toimikauden 2019-2022 asettamiskirje (Liite 2). Asettamiskirjeen jälkeen Luontopaneelin kokoonpanoa oli vielä täydennetty SITRAn edustajalla (asiantuntija Hanna Mattila, varaedustaja johtava asiantuntija Eeva Hellström) ja ympäristöministeriön varaedustajalla (ympäristöneuvos Marina von Weissenberg) (Liite 3). Kokoukseen osallistuvat edustajat esittäytyivät ja kertoivat taustastaan.
- Luontopaneelin jäseniä pyydettiin tarkistamaan, että tiedot ovat oikein Luontopaneelin [nettisivuilla](#).
- Varajäseniä pyydetään toimittamaan sihteeri Pöyrylle tiedoksi englanninkieliset tittelinsä [englanninkielisiä sivuja](#) varten.

4. Luontopaneelin käytännön toimintaan liittyviä asioita

- Puheenjohtaja Kotiaho esitteli lyhyesti visionsa Luontopaneelin toiminnasta toisella toimikaudella. Neljä visiota ovat seuraavat:
 1. Paneelin jäsenet ovat aktiivisia ja osallistuvat kokouksiin, paneelin toiminnan pohtimiseen ja järjestämiseen.
 2. Paneeli tukee IPBESin raporttien ja muiden asioiden käsittelyä Suomessa. Puheenjohtaja toivoo jäseniltä aktiivisuutta kommentointeihin, esim. kansainvälisten arviointien SPM:t ("summary for policymakers") tulisi kaikkien lukea.
 3. Monimuotoisuusasiat nousevat julkiseen keskusteluun säännöllisesti, päättäjät tietävät mikä Luontopaneeli on ja mitä se tekee, samalla Luontopaneelin tunnettuus kansalaisten keskuudessa kasvaa. Viestintäkanavia ovat mm. Luontopaneelin Twitter-tili, Luonnon kirjo – verkkolehti ja useat muut foorumit.
 4. Täsmäselvitysten laatiminen Luontopaneelin päättämistä / Hallituksen tai muiden elimien tilaamista aiheista. Raportit vertaisarvioidaan.
- Puheenjohtaja Kotiaho nosti esille kysymyksen siitä missä tilanteissa puheenjohtaja ja Luontopaneelin jäsenet voivat esiintyä paneelin nimissä. Ehdotettiin, että tällaiset kannanotot ovat hyväksyttäviä seuraavin reunaehdoin: "Luontopaneelin jäsenet toimivat paneelissa asiantuntijoina. Luontopaneelin kannanotot ovat asiantuntijoiden näkemyksiä, eivätkä ne välttämättä edusta taustaorganisaatioiden kantoja". Kukin Luontopaneelin jäsen varmistaa muotoilun hyväksyttävyyden omasta taustaorganisaatiostaan, ja toimittaa vastauksen sähköpostitse puheenjohtajalle ja sihteerille.
- Luontopaneelin alustava rahoituksen käyttösuunnitelma vuodelle 2019 (Liite 4) oli toimitettu paneelin jäsenille kokousta edeltävänä päivänä. Ympäristöministeriön pysyvä asiantuntija Olli Ojala ja puheenjohtaja Kotiaho kertoivat suunnitelman taustoista. Ympäristöministeriö on suunnitelman mukaan myöntämässä sihteerin palkkauksen lisäksi 60 000 euroa Luontopaneelin toiminnan tukemiseen. Määrärahan hallinnointi tapahtuisi Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kautta.
- Alustava rahoituksen käyttösuunnitelma muodostuu kolmesta osasta:
 1. IPBESin Pariisin yleiskokouksessa 29.4.-6.5.2019 hyväksyttävän "Global assessment" in kommentoinnin tukeminen. Tehtävään on alustavasti varattu 30 000 euroa. Työhön rekrytoidaan sopiva henkilö Suomen ympäristökeskuksesta tai muualta.
 2. Luontopaneelin nettisivujen ja visuaalisen ilmeen kokonaisuudistaminen. Tämä sisältää Luontopaneelin pdf-esitteen uudistamisen ja kääntämisen englanniksi. Suomen ympäristökeskuksessa tehdyn suunnitelman perusteella tähän varataan 15 000 euroa.
 3. Täsmäselvityksen laatiminen Luontopaneelin päättämästä aiheesta. Tähän varataan 15 000 euroa, ja tehtävään rekrytoidaan sopiva tutkijakoulutettu henkilö. Täsmäselvitykset vertaisarvioidaan ennen julkaisua. Luontopaneelin jäseniä

pyydettiin lähettämään ehdotuksia täsmäselvityksen aiheista sihteeri Pöyrylle 13.3.2019 mennessä.

- Rahoituksen käyttösuunnitelma hyväksyttiin. Jos nettisivujen ja kokonaisilmeen uudistaminen tulee suunniteltua halvemmaksi, siirretään säästyvä rahasumma täsmäselvityksen valmisteluun.
- Lisäksi keskusteltiin muista mahdollisista rahoituslähteistä Luontopaneelin tilaamia selvityksiä varten. Esille nostettiin mm. Valtioneuvoston VNK-TEAS rahoitus, johon ministeriöillä on mahdollisuus esittää teemoja. Ministeriöiden edustajat Luontopaneelissa selvittävät tämän rahoituksen käyttökelpoisuutta.
- Luontopaneelin aineistojen jakelu: paneelin edellisellä toimikaudella kokouskutsut ja muut aineistot lähetettiin sähköpostitse suoraan varsinaisille jäsenille, jotka toimittivat ne tarvittaessa varajäsenilleen. Luontopaneelin jäseniltä kysyttiin, laajennetaanko jakelu suoraan myös varajäsenille.
 - Päätettiin, että kokouskutsut ja muu aineisto lähetetään jatkossa suoraan myös varajäsenille.
 - Päätettiin, että Luontopaneelin toisen toimikauden kokouksissa muistioita luetaan ja käsitellään kokouksissa vain niiltä osin, joista on huomautettavaa.
 - Lisäksi päätettiin, että Luontopaneelin toisella toimikaudella vain kokouskutsut ja asialistat lähetetään sähköpostitse, muut aineistot tallennetaan [Tiimeri-työtilaan](#). Jatkossa linkki Tiimeri-työkansioon lisätään aina kokouskutsuihin.
 - Luontopaneelin jäseniä pyydetään varmistamaan, että kaikilla on pääsy Tiimeriin. Muussa tapauksessa pyydetään olemaan yhteydessä sihteerin. Varajäsenille sihteeri lähettää Tiimeri-kutsut sähköpostitse.
- Työskentelytavat Luontopaneeli/YM, kun IPBES EU:n neuvoston työryhmän asialistalla.
 - Olli Ojala kertoi, että IPBESin yleiskokouksissa käsiteltävistä asioista neuvotellaan EU:n sisäisesti ennen yleiskokouksia.
 - Päätettiin, että asiakirjojen käsittely tapahtuu Tiimerissä. Kommentointipyyntö Luontopaneelin jäsenille lähetetään sähköpostitse.

5. ”Policy brief” biodiversiteettiasioista.

- Puheenjohtaja Kotiaho kertoi, että ”Policy brief”iä oli toivottu Luontopaneelin ensimmäisen toimikauden viimeisessä kokouksessa 18.12.2018.
- ”Policy brief” tehdään yhteistyössä Ympäristötiedon foorumin (YTF) kanssa, ja julkaisu tapahtuu uuden uhanalaisarvioinnin julkistamisen (8.3.2019) jälkeen. Mukaan liitetään tietoisuus Luontopaneelin työstä, ja ”Policy brief” toimii samalla Luontopaneelin evästyksenä hallitusneuvotteluihin.

6. IPBES plenary7 (yleiskokous) 29.4.-4.5.2019 Pariisissa ja siihen liittyvät asiat

- EU:n expert-kokous Brysselissä 26.3.2019.
 - Olli Ojala (YM) osallistuu kokoukseen.
- Suomen valtuuskunta Pariisiin yleiskokoukseen ja yleiskokouksen asialista.
 - Suomen valtuuskuntaan kuuluvat: Janne Kotiaho (JY), Eeva Primmer (SYKE), Tiina M. Nieminen (Luke), Olli Ojala (YM) ja Marina von Weissenberg (YM).
 - Käsiteltäviä asioita mm. ”Global assessment” ja IPBESin toinen työohjelma.

7. Luontopaneelin kevään 2019 seminaari

- Järjestetään yhteistyössä Ympäristötiedon foorumin (YTF) kanssa (Outi Silfverberg).
- Seminaarin ajankohta 15.5.2019 aamupäivä, paikka Oodi-kirjaston Maijansali.
- Puheenjohtaja Kotiaho pitää esityksen ”Global assessment”istä, muu ohjelma on vielä avoin.

- Seminaariin tulee jakoon suomenkielistä materiaalia “Global assessment”istä, jotka arvioinnin kommentointia tukemaan palkattava henkilö valmistelee.

8. Muut asiat

- Puheenjohtaja Kotiaho kertoi, että Päätäjien luontotenti järjestetään 19.3. Oodi-kirjaston Majansalissa. Tilaisuudella on useita järjestäjiä.
 - Mm. Satu Hassi ja Luontopaneelin varajäsen Silvia Modig ovat suostuneet osallistumaan paneeliin. “Kisakatsomo” Jyväskylässä etäyhteydellä.
- Kotiaho kertoi suunnitelmasta järjestää yhteisiä seminaareja muiden ympäristöaiheisten paneelien (esim. Ilmastopaneeli ja Kestävän kehityksen toimikunta) kanssa. Elokuussa julkaistaan IPCC:n ”[Climate change and land](#)” –raportti, jossa on liittymäkohtia Luontopaneelin työhön
 - Päätettiin ottaa yhteyttä Suomen IPCC-työryhmään, ja pyydetään kommenttipuheenvuoroa mahdollisesti järjestettävään seminaariin.
- Kotiaho kertoi myös, että hänet on kutsuttu Luontopaneelin puheenjohtajan roolissa YLEn pääuutislähettykseen 8.3., aiheena uhanalaisarvioinnin keskeiset tulokset ja johtopäätökset. Lisäksi YLEltä on tulossa kysely tulossa Luontopaneelin jäsenille, aiheena nykyisen hallituksen luontoon liittyvät päätökset.
- Sihteeri Pöyry kertoi, että IPBESin alkavan haitallisten vieraslajien (IAS) ”Fellows”ien (nuori tutkija) haku on edelleen käynnissä, mutta Suomesta ei toistaiseksi ole ilmennyt kiinnostusta tehtävään.
 - Tiina M. Nieminen kertoi, että Luke:sta metsäekologian professori Anne Tolvanen on “Lead Author for Chapter 5 of the assessment of the sustainable use of wild species” ja tutkija (MMT) Heikki Nuortevan Luke on nimittänyt asiantuntija(expert)ehdokkaakseen raporttiin ”Assessment of invasive alien species”, jossa asiantuntijavalintaprosessi on parhaillaan käynnissä.

9. Seuraava kokous

- Seuraava kokous pidetään 4.4. Klo 13 alkaen. Kokouksen paikka on Aleksanterinkatu 4-10, kokoushuone A324 Sederholm, Helsinki.

10. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.36.

LIITTEET

Liite 1. Edellisen 19.12.2018 pidetyn kokouksen muistio.

Liite 2. Luontopaneelin toisen toimikauden 2019-2022 asettamiskirje.

Liite 3. Luontopaneelin toisen toimikauden 2019-2022 kokoonpanon täydennyspäätös.

Liite 4. Luontopaneelin vuoden 2019 rahoituksen alustava käyttösuunnitelma.